

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
Львів, РИНОК Ч. 16. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конт.: П. К. О. Львів 504060
"Валку Чеськыи Лейон.
Прага, "Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

місячно (з книжкою) . . . 5.00 зол.
чвертьрічно 15.00 "
піврічно 30.00 "
річно 60.00 "

В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.

ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ "ДІЛА" В ОБЕМІ 10-15 АРКУШІВ ДРУКУ.

20. роковини „Пітсбурзької умови“ у Братиславі.

Минулої неділі відсвяткували словаки у Братиславі 20. роковини пітсбурзької умови. Місто залили тисячі словаків, здебільша в народних одягах, що звідусіль зіхалися спеціальними поїздами.

В 11-й годині зібралося коло півтора тисячі словацьких делегатів у святочно прибраній залі. Присутні оваційно повитали о. Гайнку та вислали привітну телеграму до през. Бенеша,

пригадуючи в ній постанови пітсбурзької умови та автономістичні домагання.

Після генер. секретаря партії Сокола, провідника американських словаків Глятка та інших збори ухвалили резолюцію, в якій підкреслили вірність пітсбурзькій умові, що гарантує автономію словакам як окремому народові.

Жидівська курія.

Львів, 6. червня 1938.

В останній бюджетовій сесії сойму оголошено урядовий проект виборчої ординації для шести великих міст: Варшави, Лодзі, Познаня, Кракова, Львова і Вільна — що різниться zasadniczo з тим, що досі обожує в тій дівинці. А саме, попри засаду загальності, рівності, безпосередності і тайності при міських виборах, на основі яких мала вийти більшість (коло 60 прц.) міських радних, уведено в проект засаду представництва професійних і станових організацій та крім цього і членів міської ради, кооптованих вибраними радними. Для вирішення нової виборчої ординації для згаданих міст покликано сойм надзвичайну соймову комісію для справ міської самоуправи, що при кінці минулої бюджетової сесії відбула вже ніяку нараду і вирішила підставити тези нового міського виборчого права, відкидаючи при цьому проект посла д-ра Духа і приймаючи риночасно як підставу комісійних нарад урядовий проект.

У прийнятих тезах комісія відкинула окремі мандати для професійних і станових організацій, як теж і мандати для кооптованих радних, уводячи у майбутнє міське виборче право загальність, рівність, безпосередність і тайність — себто елементи, що існують вже в дотеперішньому міському виборчому праві. Уряд, якого представником в комісії є відоміший внутрішніх справ Корсак, погодився зі становищем згаданого надзвичайної соймової комісії щодо прийнятих тез, але цілості оголошеного проекту не погодився, бо скінчилася сесія. Для цієї справи, як рішучо для погодити оголошених п'яти новелізаційних проектів відновлення хліборобства, для яких створено надзвичайну соймову комісію, мала відбутися надзвичайна парламентарна сесія, що її саме тепер скликають.

Виборчі ординації для міст, сільських громад, волостних рад, повітових і воєводських рад, сперті на загальних виборчих постановах закону про частинну зміну устрою територіальної самоуправи з 23. березня 1933 р., не є вирашені законодавним шляхом, а тільки окремими розпорядками міністра внутрішніх справ, при чому існують ще окремі розпорядки для вибору правлячих органів самоуправних установ. Творять вони цілу мозаїку, при чому існує інша виборча ординація при виборах громадських рад в Галичині, а інша на Волині.

Уряд ген. Складковського хоче йти формально парламентарним шляхом і не хоче користатися повноваженнями парламенту, що їх легко може одержати, а то для збереження парламентарної декорації. Часом з цієї причини не хоче навіть використовувати і законні повноваження, як нпр. інші в ділянці територіальної самоуправи щодо окремих виборчих ординацій. Це й було причиною, що рада міністрів на своєму останньому засіданні з минулого тижня прийняла проект виборчих ординацій до міських рад, громадських, волостних і повітових рад, що їх внесе на надзвичайну соймову сесію. Про це була вже згадка в „Ділі“, де й подано найголовніші основи нового виборчого права, на підставі якого відбудуться нові вибори до установ територіальної самоуправи вже з початком 1935 р. Зголошеного проекту виборчої ординації для шести великих міст уряд не відкидає і його вирішить згадана вище соймова комісія.

Самоуправні виборчі проекти будуть творити мабуть одностороннім політиком в нарадах надзвичайної сесії сойму і сенату, не згадуючи про урядовий проект, ринуючи до давньої міри політичної закраски, що покликують громадянський чинник в карному судінстві у цілій Польщі замість ухилених недавно в Галичині судів пристражних.

Якої автономії домагаються словаки?

„Словак“ помістив текст законопроекту, що його задумує чеська народня партія, пропонуючи парламентові, домагаючися ревізії конституції. У цьому законопроекті словаки домагаються автономії в ось яких межах:

СОЙМ.

Два місяці після проголошення автономії відбудуться вибори до словацького сойму. Виборче право малиб усі мешканці словацьких громад, що покінчили 21. рік життя. На 20.000 виборців припадає один посол. Місяць після виборів президент республіки скликає сойм до Братислави.

КОМПЕТЕНЦІ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВЛАДИ.

До праського парламенту й уряду належалиб усі справи, що не входять у компетенцію словацької влади, а саме: закордонна політика, оборона держави, скарб, митна система і т. п.

АВТОНОМІЯ ДЛЯ СЛОВАКІВ І ЗМІНА ЧЕХОСЛОВАЦЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ.

Згідно з проектом словацької національної партії, введення автономії для словаків вимагало би ось яких змін у конституції Чехословаччини:

§ 1) Словацький край є автономною частиною Чехословаччини; він обіймає простір дотеперішньої провінції Словаччини.

§ 2) На території Словаччини словацька мова є урядовою та шкільною мовою. Меншини будуть користуватись мовними правами згідно зі сен-жерменським договором.

§ 3) У Словаччині вводиться краєву приналежність. Щоби її дістати, треба бути громадянином одної з громад у Чехословаччині. Разом з краєвою приналежністю здобувається автоматично державну приналежність.

Жахливе бомбардування Кантону.

2.000 ЖЕРТВ.

Японські літаки збомбардували в суботу Кантон семі раз у тижні. Бомбардування тривало 35 минут, на місто впало найменше 75 бомб; жертви бомбардування обраховують на 2.000. В одному місці завалилося бетонне заведення, засипуючи кількисот людей, що під

нього схоронилися.

Пополудні появилось над містом знову 8 літаків, які почали бомбардувати передмістя Сайчуен, але протилетунська артилерія прогнала їх.

„Братаймося з великим московським народом!“

ПРОМОВА НОВОГО СЕКРЕТАРЯ УССР.

„Звєстія“ з 28. V. повідомляють з Києва, що там виступив на вічу секретар ЦК КПБУ Хрущов з „радісним“ повідомленням, що Сталін та Молотов дали свою згоду виставити їх кандидатури при виборах до найвищої ради УССР. У тій промові накопичив він досить неприємних навіть для більшовицького промовця масу протастящих погроз на адресу Німеччини, Італії та Польщі, петлюрівців та „буржуазних націоналістів“. Він кінчив свою промову висловлюючи українців брататися з „великим московським народом“, який „поміг українському народові розбити петлюрівців“.

(Офінор).

ХРУЩОВ ПРИ ПРАЦІ.

„Звєстія“ з 24. V. повідомляють з Києва: на київській міській конференції критикували деякі поважні помилки Київського Горкомуну, який на приказ ворогів народу в проводі своїх організацій України допускав масові виключення порядних комуністів з партії.

Київські організації довго не виконували постанов січневого пленуму ЦК КП(б)У. Вони почали справно виконувати ті постанови щойно тоді, коли провідником більшовиків України став вірний співробітник Сталіна, Хрущов. Обговорюючи боротьбу проти „фашистських наймитів і буржуазних націоналістів“ конференція привітала сталінського наркома Ежова, що зруйнував „осінні кубла фашистів“. Делегати висловили надію, що київські організації будуть твердим опертям ЦК ВКП(б) на Україні. (Офінор).

Чи знаєте Ви, кілька є неписьмених у Вашій громаді? Чи Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменими та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-букар із читанкою „ДО СОНЦЯ“, що її видала „Просвіта“ в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її швидко! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

Не інше тільки як політикум — і то не малої ваги — трактують повинну самоуправну справу політичні кола і преса в Польщі і на що тему в останніх часах поминали вже ціла низка часописних статей, що між иншим порушили теж при тій нагоді і жидівську справу.

Жидівська проблема займає у сьогоднішній Польщі чимале місце. Вона не нова. І до війни і після війни польське громадянство не переходило і не могло перейти побіч жидівської справи, не торкнувшись її в цей, чи другий спосіб. Жидівського питання у Польщі взагалі не можна оминути і потребу його роз'яснити чи пак упростувати відчувалося сьогодні наглядно польським політичним колом маючи до цього і свою рецепту, написану відповідно до суспільно-політичного і партійного світогляду даної групи. Польська держава має найвище абсолютне число жидів з усіх держав світу, а відсотково стоїть вона під цим оглядом у перших рядах. Три і пів мільйона жидівського населення і майже півнісдесят відсотків загальної всього населення, це цифри, яких в державній політиці і в практичному житті не можна злегковажити. В додатку заслуги польських жидів в даних розбудови польської матеріальної і духовної культури є дуже поважні, у першу чергу у фінансовій, торговельній і промисловій організації, де жиди були нерозривними піонерами, що у тій сфері поклали основи для економічного життя і його розвитку. Не чужі були жиди і в польському політичному, а навіть державно-визвольному русі.

А всеж жидівська маса на польських землях була за числення, щоб підпасти хочби зовнішній асиміляції, як це сталося нпр. в Німеччині. Маючи власну внутрішню організацію у своїх кагаллах, жиди за винятком нечисленної інтелігентської верхівки, що прийняла польську культуру і мову, удержали свій питомий ідіом, якого годі засимілювати, тим більше, що величезна більшість жидів жне великими громадами у чужих окупцях.

Ця дійсність польсько-жидівських відносин не була по внутрішніх націоналістичних елементах, і то не від них. Агресивно проти жидів ще до світової війни виступила польська народова демократія, що у відродженій Польщі знайшла своїх численних наслідників. Протижидівські настрої серед польського громадянства зростають, кришак і завершилися погромами на жидівській вулиці, бойкотом і пікетами перед жидівськими крамницями, так званим лавковим геттом у високим школах з рівночасним нумерус клявуз, а усуненням жидів від державної служби — врешті протижидівськими тезама, проголошеннями проурядовою партією Обозу Зєднання Народового. Очевидно, у таких фактичних відносинах асиміляція жидів — арештою на теренах Польщі ніколи не реальна — перейшла безповоротливо до історії.

Елімінація жидів поза скобки польського громадянства безумовно поступає вперед. Не можна вона очевидно і політичної ділянки, де вирішують спроби загнати жидів до власного гетта у формі окремої жидівської виборчої курії — от хочби тепер при нагоді законодавчого вирішення виборчої ординації до установ територіальної самоуправни. На що тему заговорили в останніх часах деякі польські пресові органи,

головно ті, що недавно форсували забороту ритуального зарізу. Сучасна Польща багата на людей покрою посла Дуаїнського, а до їх голосу прислуховується щораз більше значна частина польської суспільності, не виключаючи часто і урядових кол. Говорять вони про жидівську виборчу курію не можуть покищо увести у сто відсотках позбавлення жидів політичних прав включно з уведенням ніриберських законів, хоч деякі польські політичні табори і про це вже думають.

Про жидівську виборчу курію заговорили по раз перший в Галичині на два-три роки перед світовою війною. Було це з нагоди актуальної тоді справи реформи виборчої ординації до галицького сойму після того, як сїоністична організація перший раз в історії при рішальній допомозі українських виборців здобула три мандати у Східній Галичині при виборах до австрійського парламенту в 1907 р. Це й була перша сїоністична парламентарна репрезентація у світі. Підносив тоді дехто з польської народової демократії, що подібну несподіванку, як щойно згадана, можна оминути хіба тям, що введеться окрему жидівську виборчу курію. Та справа була на часі тим більше, що виборча ординація до галицького сойму з 1914 р. увела справді в деяких округах чи деяких куріях — окрему нац. курію українську а в деяких польську. Жидівські виборці залишилися по польському боці силою самої виборчої ординації, а про вибір представників жидівського населення до галицького сойму подбала вже виборча геометрія.

Одним словом, галицькі поляки з національно-політичних мотивів для задержання своєї переваги над українцями держалися дуже цупко жидівських виборців і всього жидівського торговельно-фінансового світа, піддержуючи факцію поляків мойсеевого віроісповідання, як масового і вірного яншища, записаного в урядовій статистиці, тим більше, що Австрія не визнавала жидівської нації.

Нині часи змінились. Безоглядна націоналістична течія серед поляків щораз більше поширюється, що відчувалося і ми, українці; в меншій а подекуди то й у значно більшій мірі ніж жиди. У польському громадянстві шириться погубна фікція про одіонаціональну Польщу, в якій коло 40 відсотків громадян є непольської народності. Набирає життєвої ваги відомий вислів пок. Тадеуша Голува, що держава може дійти до стану, а якому двох поляків буде пильнувати одного неполька, а не буде кому дбати про польські державні інтереси. На тій почві родиться сьогодні й ідея жидівського виборчого гетта.

Нам покищо невідомо, яке становище займуть самі жиди у випадку, якщо у соймі виріне справа жидівської виборчої курії з обмеженням числа їхнього представництва при есентуальному нумерус клявуз. Було би це безперечне обмеження політичних прав одної категорії громадян, подиктоване виключно і єдино польськими націоналістами, чи радше суто націоналістичними інтересами, проти чого мусіли рішуче застерегтися і то у своєму власному інтересі на будуче — також усі інші непольські меншини хіба за винятком німців, які стосують ті самі методи у себе.

Д-р Степан Баран.

Місія Симона Петлюри.

II.

У тій боротьбі, що її проводила українська нація, довелося Симоні Петлюрі виявити не тільки безстрашність у боях, але ще й іншу мужність та рішучість, яка булає часом рідшою та важчою за найбільші прояви військової хоробрости. Йому треба було взяти на свої плечі великі рішення, перевернути всю українську політику і дати свою згоду на договір 1920 року.

Богдан Лепкий у своїй трилогії дуже добре описує ті муки вагання перед прийняттям важких рішень, які зазнав Іван Мазепа. В такому стані опинився Петлюра на весні 1920 року. Він вирішив: боротьба з Москвою до кінця, українська державність — це перше завдання нашого покоління і тому треба за всяку ціну мати мир на заході та з усією рішучістю боротися зі сходом.

Ідея була вірна в основі, але 1920 рік не приніс того, на що сподівались. Армія дала навіть докази свого героїзму, але мусіла відступити. Україна анилася під московським ярмом. Нарід зрозумів трагедію Петлюри і понуарність його під Совітами тільки зростає, але на еміграції, по цей бік кордону, серед українців розкиданих по світу, він зазнав нечуваного терпіння. Він опинився майже самотнім і тут виникли ве-

лику твердість характеру, виявив справжню силу душі. Після ентузіастичних овацій многотисячних юрб народу — лишилися при ньому тільки невеликі горстки вірних йому людей. Від Капітолю до Тарпейської скелі — тільки один крок...

По двох-трьох роках страшної дезорієнтації, громадянськo крок за кроком приходило до тьми. В тодішньому українському політичному центрі, у Празі, довгий час люди не зважувалися навіть говорити про У. Н. Р. і згадували ім'я Симона Петлюри тільки для того, щоб згущатися над ним. Але кількох людей, отих вірних і в долі і в недолі, зважились отверто і рішуче заговорити. До їх голосів стали прислухатися люди, почали думати над тим, що пронесалося над ними і поволі образ Петлюри став прояснитися і рости: люди зрозуміли, що політичні поразки не завжди дискредитують, коли ідея вірна. За невдачі не можна винуватити тільки людей, тих людей, що будь-що-будь боїлися до кінця. Настрія у Празі, а де далі по всіх теренах, де живуть українці, куди загнали їх люди, став змінюється, ступнево, але неупинно.

Петлюра рвався до акції. Пречисленними,

повними річєвості і запалу листами кликав на до неї близьких йому людей. Він вихав на хід в свою останню подорож.

В цей час Симон Петлюра багато працював над собою. Передумував минуле, студіював цілі дні історично-політичну літературу, зважав собі справу з важливості своєї життєвої місії. Він, колишній інтелігент-письменник, зумів перетворитися у державного діяча, справжнього провідника нації.

У своїх листах, на нарадах і особистих розмовах намічав він план нашої закордонної місії. Не вірив, як і ми всі, що нам із неба впаде Україна, що Ліга Націй нам її подарує, що у держави, обурені тим, що творить Москва, в дуть на неї, щоби нас визволити. Але він стояв твердо — і рішуче вимагав цього від нас, — і там, де тільки є змога, серед дружнього, чи навіть напів ворожого оточення, ми говорили з Україну. Де можна, перед Лігою Націй, перед різними державами, серед міжнародних туристів ми мусимо протестувати голосно і наполегливо проти того, що діється на Україні, проти якої допомоги, моральної чи матеріальної, не дають Москві. При активній пропаганді української справи мусимо дезавувати всіма силами московські брехні про нас. Петлюра рвався, що одна з причин наших нещадів у 1919 була повна неповідомованість а звідси і зокремовите недовіра до нас від міжнародних чинників і то навіть тих, в інтересах яких було підтримати і які в той час, в 1919—1920 роках могли це зробити. Переконали, що все рішуче на полі битви, він одночасно розумів і вагу дипломатичної акції і закордонної пропаганди, він знав важливість світової опії, він розумів, що Україна буде потребувати і грошей і зброї, і криму, і дипломатичної підтримки, що ще ніодна нова держава в наш час без допомоги повстати не змогла; що треба боротися не платонічного співчуття, а справжнього, і в тому чи іншому відношенні, інтереса. І в цей час, коли ворота храму Марса для всіх накинці зачинилися, саме на той бік нашої боротьби він звертав найбільшу увагу. Коли Симон Петлюра 13 березня 1926 року, за два місяці і тринадцять днів до своєї трагічної смерті, призначав мене міністром закордонних справ в уряді УНР, на еміграції, я до дня його смерті безупинно проводив з ним розмови про всі деталі пропагандивної роботи та дипломатичних зв'язків нашого центру, а після його смерті впродовж десяти літ на своєму офіційному становищі та й нині у праці серед українців він згадує вічно енергію і захоплення С. П. Петлюри, який старався переконати бути державним максимумом — що Україна мусить бути державою.

Симон Петлюра особливу свою увагу звертав на всі прояви нашого культурного життя за кордоном. Його листування між Петлюрою та Прагою було повне не тільки думок на політичні теми й практичних урядових справ, але й культурним змістом. Цікавився незвичайно високими школами, салюнами і виступами високих учених на міжнародних наукових з'їздах. Він був ініціатором і то дуже активним першого наукового з'їзду у Празі, що відбувся вже після його смерті... Це він подав ідею створити Український Академічний Комітет, який мав би високі школи й наукові установи в Празі, що й до нині існує у Празі. Він хотів, щоб на тому, що цей Комітет мусить збирати знання у відповідній комісії при Лізі Націй, ми виграли цю справу в липні 1926 року, коли не було Симона Петлюри в живих.

Змагаючи до державності, Симон Петлюра здійснив собі знаменито справу, що це не кінець, ще не повний триумф нації, а тільки можливість для її дальшого розвитку. Без держави і те, що саме цінне для людини, — її духовна культура — не може вільно і всесторонньо розвиватися. Держава — це передмова існування нації, це — велике завдання нашого покоління, але це покоління мусить думати і про те, щоб ця наша держава дала дійсно змогу нашому народові впливати себе перед світом, щоб розвинути свої скарби духові.

Симон Петлюра бачив і розумів помилки нашого минулого. Але від основ демократії так і до кінця своїх днів не відступив. Розумів, що те, що було в 1917 році, не було демократією, а хворобою революційних часів, свого роду масовим божеством. Він бачив необхідність силь-

ної виконавчої влади, але був завладто реальною людиною, щоб припускати, що на Україні можна не рахуватись з народом і його суспільними течіями. В свою місію вірив майже містично. Вірив, що коли тільки житиме, при всяких обставинах і напрямках правління буде стояти на чолі. Передчував і свою передчасну смерть. Про це не раз говорив з власного почину. Самого життя не обожав і смерті не лякався. Про свою смерть казав без ніякої пози. Напр. з великим смутком висловлювався про майбутність своєї родини, до якої був дуже прив'язаний, на випадок своєї передчасної смерті.

Симон Петлюра не закінчив місії свого життя. Брутальна сила вирвала його від нас. Але його образ і його запаліти живуть між нами.

Олександр Шульгин.

Др. Ірина Сімович

ординує в недугах шлірних і венеричних

ПРИ ВУЛ. ГОРОДЕЦЬКА 53 а, п. пов.

щодня крім неділі і свят від 3—5 попол. Тел. 274-36.

1244

1—2

нів 34-ох міських осель. Але стоїть справа і з містами Донецької області УССР. На Білорусі переводять роботу без участі місцевих органів.

Словар факів і робіт, який мав у 1937. р. 14.000 назв, мають підвищити до 30.000 назв і перекладати на національні мови. Керманч ЦУНХУ Таджикистану Морозов „провадив“ справу перепису населення уважаючи, що спочатку треба покінчити перепис... худоби.

Кадрів інспекторів, які мають переводити перепис, ще не приготовано. При переписі 1936 р. бували випадки, що подавали статистичні дані про оселі, які були запроєктовані, але і дійсності ще не існували. Головну частину вини за очевидний крах перепису складають спеціально в чужонаціональних республіках на троцькістів і „буржуазних націоналістів“, які дісталися до місцевих ЦУНХУ, і ударемнили всі приготування до перепису. (Офітор).

ПРОВІД КІРГІЗЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ НЕ МАЄ ДОВІРЯ.

„Правда“ з 18. V. повідомляє з Фрунзе, що там відбулись контрольно-виборчі збори партії. Три дні по виборі нового ЦК комуністичної партії Кіпрізії виявилось, що вибрано людей, які не заслуговують на політичне довіря. Вибрано Сарабієва, який розвалював партійну роботу, та Малева, п'яницю, що втратив політичну чуйність. Подібне було і по інших містах Кіпрізії. (Офітор).

З калькуляції молодого термінатора: Маю-років 14

і вже мене три роки терміну й три чотирнадцять практик, разом 312 тижнів праці. Кожного тижня відпожу аж. 2.— і це дасть мені зол. 624.—. З відсотків приїде мені зо. 100.—. Маючи 20 років зможу відкрити самостійний ремісничий варстат, як буду вільний ти ошадний.

І найдрібніша послідовна цілева ошадність у

Пром-банку

Львів, Гродзичких 1. І. п.

Тел. 292-15 і 200-15

дозволить відкрити самостійний варстат праці.

„Уряди“ совітських республік під контролею прокуратури.

„Ізвестія“ з 28. V. пишуть: „Прокуратори повинні слідкувати пильно за постановами місцевих органів влади, повинні брати участь у засіданнях президій краєвих, обласних і районних виконкомів та горкомів, бути в курсі всіх постанов поодиноких республік. Прокуратура повинна доглядати за діяльністю і постановами республіканських органів влади, та припинювати все, що незгідне зі сталінською конституцією. Око прокуратури повинно бути всюди, в наркоматах, в управах трестів, у дирекціях залізниць, у колхозах, у совхозах, у кожному найбільш віддаленому кутку.“

КЛОПОТИ З ПЕРЕПИСОМ НАСЕЛЕННЯ.

В „Ізвестіях“ з 26. V. появилася велика стаття, з якої виходить вирвано, що від 1926. року, коли переведено останній перепис, ко-активізація та втеча населення до міст довела до такого неладу, що уряд не має ніякої змоги перевести справжній перепис населення. Перепис переведений у 1936. р. уневажнено указом 125. X. 1937 і його висліди визнано хибними.

Новий перепис призначено на 1. січня 1939 р. Приготування до нього провадить ЦУНХУ (центральна управа народньо-господарського обрахунку), але ця робота безнадійна, бо ЦУНХУ не має даних, спеціально по національних республіках. В 1936. р. „переочено“ в Каміньській АСР 932 оселі, у Бурятсько-Монгольській — 600, у Киргизькій — 115, у Свердловській області 900 осель і т. д. І тепер виявилось, що в Туркменській ССР бракувало пля-

З польської преси.

Начальник виділу для справ національностей

ПРИ ПОЛЬСЬКИМ МІНІСТЕРСТВІ ВНУТРІШНІХ СПРАВ ПРО ПОЛКОВНИКА КОНОВАЛЬЦЯ.

У вильському „Слові“ (ч. 151 з 3-го червня ц. р.) появилася розмова з Генриком Сухенек-Сухецьким, який десять літ (1926—1937) займав становище начальника виділу для національних справ у міністерстві внутрішніх справ.

„Силою своїх обов'язків — пише автор статті, що переводив розмову з п. Сухенек-Сухецьким — як і завдяки місцям, які йому як старшині доручали в 1926-му році, начальник Сухенек є одним з найкращих

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 9.

ВАСИЛЬ ТКАЧУК.

Відьовдений батько.

І.

Дві панночки переганялись у воді. Вода розприскувалась і вдаряла об береги. Я лежав на пляжі і на дзвінки крики „не бовтай ногами“, одівся. Я сидів далеко від гурту хлопців, бо я ні в якій тут не був знайомий. А хотілося пристати до всіх і показати, що я теж умію бавитися.

Коли я побачив, що панночки допливають вже до пляжі, серце в мені забилося так, якби в щось страшне й неприємне побачив. Але ні. Це червона беретка, чорнобриве личко, широкі брови та анжучі очі так прешибли мене. І я почав сумовито міркувати:

„Якби я так не „хлопський сні“, якби я так танцю, то мав би доступ до цих панночок, го-товно до цієї в червоному береті“.

Та як вони вже сіли на беріжку та почали розмовляти і плескати себе по колінах, я на-брав відваги:

— Чи можу присісти?

— Прошу! І це слово зробило нас знайо-мими. Я вже знав, що панні в червоному береті на ім'я Маруся. Я цілий час дивився на Марусю, а її слова навівали на мене чарівного мого.

Товаришка Марусі, Стефа скочила у воду і пошла на другий бік. Там барвисті купелі одні дотворювали з людей пачці, що наче на кружлях скакали і поринали.

Я ж сидів так обоє разом на березі з ногами спущеними у воду, мені хотілося закрити, що тепер цілий світ мій! Я забув, що я сидів однією, селюх. Ми умовились, що ще зу-стрінемось, але як до цього дійшло, вже не знаю, бо це був паний день.

У гаміоні лавони церкви камнали на ве-

чірню, я наче випивши чарку опьяливого тун-ку ішов у село. Я минав знайомих і не здоров-кав їх. Світ мені крутився.

Разом із срібною зорею я вернувся до хати. Я не знав, що маю мамі відповісти. Розгля-дався по хаті — біленько прибрано — низька, невесела; ось наче бачите перед собою вбогу дівчинку на Великдень біля багацьких дічат в оксамитах.

Тонкими тінями маленького світла опояса-ний я сидів і вивав гадки.

Мати подивилась на мій ширий і невинний вигляд лица:

— Що з тобою, що ти якийсь такий чуд-ний!

Більше я говорити не міг. У голові безупи-ну переливались образки, а в кожному була вона — Маруся, як вона сміється, як вона у во-ду дивиться, як вона соромиться, як уста від-чиняє, як говорить.

Ранком я пішов з мамою жати нивку.

Кругом серпи скрегінали, а сонце немоло-серне розсіпало грань по землі. Мамині руки мов на пружинах ходили — бадьорі, дзвінкі колоски опускали врази й падали до землі.

У дивився на сонце, а в голові сля мені вона в червоному береті.

Мати не стерпіла:

— Василю, бачу, що робота тебе не бе-реться. Тиж не з роботою родини. Неодна жінка допікала мені: „Твій Василь великого па-на сина має бути“.

Мене, якби хто по голові адарив.

— Ти пераз чув, як тебе прозивали: бай-струк! Тому, що ти воєнний! Ти до тата ала-ся, а твій тато офіцер був. То було у войну. Ой, якби ти знав, де твій тато, то ти не бідував би стільки, ні, ні!

Решта слів застрягла мамі в горлі, а мені наче розвивався вузол, що тиснув моє серце віл-коли я зрозумів, що земля не має кінця.

— Маруся панночка... Мій батько пан... Дурман замотиличав мені голову

II.

Ми стрінулись з Марусею над Прутом.

Прийшла в синій, в темні квітки суковці. На плечах розпустила коси. Я був у вишиваній сорочці, причесаний і чемний.

Довкола нас сонце довго-довго цілувалось із землею. Недалеко Прут ніс аж десь у розто-ків Карпат буйні співаки. В лузі заводив солов-ий, а з неба стрімголов падав у воду птах-риболов, бо риби раз-у-раз блискали хвостиками до сонця.

— Василю, сідаймо, — обізвалась Мару-ся, а її голос здавалось мені не дуже ріжнись від солов'їного.

— Марусе, ти кожним словом мене чаруєш — і я нізащо в світі тебе не проміняв би. Твої слова — це музика, це найкраща пісня для мене...

Як беру її руку, кладу на коліно й пещу то, якби на моїх колінах сидів голуб. А вона мовить:

— Вірю, Василю, але... ми не однакі...

Чую шум води, що карбуться вперед і вперед:

— Чому, чому? — питаю.

— Бо я не маю тата. Мій тато дідиш, а я воєнка. Він живе у Ланах Довгих і до нас не признається. Мама ходила до тютюневої фабрики на зарібки, а там був на квартирі... Він десь там панує — а ми бідні, бо мама моя виї-шла заміж за муляра.

Мені хотілося плакати і сміятися. Мені зда-валось, що мені очі ширше відкривалися і я наче побачив багато таємних печер цього світа.

— Марусе, мусимо до нього дістатися.

— Та як?

— Я напишу тобі до нього. Я напишу ши-рого листа, щоб тебе привів. Ти ще будеш великою панною.

Маруся кинулась мені на шию. Цей перший поцілунок додав мені сил. Я почав думати про лист.

(Докінчення буде)

знання української проблеми, і тим самим знанням тієї ролі, яку відгравала Коновальць.

На запит, чи знав особисто полковника Коновальця начальник Сухенек відповів:

— Чому ні. Я стрінувся з Коновальцем два рази. Ці стрічі відбулися поза межами Польщі. В яких обставинах ці стрічі відбулися та зміст тих розмов покищо мушу залишити при собі. Є ще багато причин, які не дають змоги висвітлити ці розмови.

На друге питання про те, як почалася політично-військова кар'єра полк. Коновальця, нач. Сухенек відповів довгою історією, почавши від початків СС у Києві аж до початку 1928 року. І в цій історії, яка свідчить про знання багатьох фактів з останніх літ нашої історії, начальник Сухенек всеж допустився деяких недокладностей і деякі справи переплутав. І так, нпр. пол. Коновалець не був учителем, але мав абсолютну правописну видачу та два правничі іспити. А про киянські часи нач. Сухенек каже:

«Коновалець діючи з духом часу, організував т. зв. Стрільську Раду — з метою дальшої розбудови формаций Січових Стрільців та щоб надати тій формации власний політичний напрям. Треба признати, що завдяки енергійній та умійній діяльності Коновальця і таких помічників, як Отмарштайн, Роман Сушко, Дідушко Петро і Василь — акція була успішна й у висліді повстав у Києві Корпус Січових Стрільців, на чолі якого станув Коновалець».

Тут п. Сухенек перемішав імена з першого та останнього періоду СС, Дідушки ніколи не були членами Стрільської Ради, дехто з наведених прийшов до СС пізніше, натомість п. Сухенек пропустив таких визначних СС, як Дашкевич, Кулабський, Черник, Матчак; а потім ген. Безручко та ген. Змісько. Так само згадуючи при цій нагоді про галицьких Українських Січових Стрільців п. Сухенек дуже упрощує справу, причому організатором українського легіону називає посла д-ра Кирила Трильовського. За недокладності у важкій справі треба уважати теж вислів, що полк. Коновалець «як і за границю» в таборі в Луцьку, бо відомо, що полк. Конова-

лець виїхав найлегальнішим способом, офіційно і формально як делегат уряду УНР зі спеціальною військовою місією.

Внаслідок підписання польсько-української угоди — каже п. Сухенек — у дні 22 квітня 1922 р. (отаман Петлюра з головною командою польського війська) почалася польська офензива на Київ. Цю угоду проголосили в Галичині як зраду українських інтересів, якої допустився Петлюра, і велика більшість старшин з б. галицької армії в а поході на Київ з польським та українським військом не тільки не бере участі, але виконує акти саботажу на задах та організує «на всякий випадок» різні товариства б. військових».

Про ті акти саботажу, про які згадує тут п. Сухенек, нам нічого не відомо, але п. Сухенек промовчує факт, що саме в часі походу на Київ у VI-й дивізії армії УНР були старшини корпусу Січових Стрільців, які на підставі окремих умови вступили туди не індивідуально, але масово, з ген. Безручком на чолі.

Є недокладності також там, де п. Сухенек говорить про відношення полк. Коновальця до диктатора Петрушевича. Зі слів п. Сухенка виходить, що полк. Коновалець змінив своє відношення до диктатора, з якого політичною лінією раз уповні погоджувався, то знову з нею зривав. Насправді полк. Коновалець завжди був в опозиції до політики диктатора Е. Петрушевича, виступаючи постійно та послідовно проти територіального партікуляризму.

Є ще у цій розмові більше недокладностей включно з неправильно поданими прізвищами різних діячів, як ось Коневників (Кожевників) Аладівський (Андриєвський), що зрештою можна приписати коректорському недоглядові. Але цікаве, що начальник виділу для справ національностей, отже виділу суто політичного, говорив про полк. Коновальця, не сказав нічого про нього як політика. А мабуть ця сторінка діяльності полк. Коновальця мусила п. Сухенка на його становищі найбільш зацікавити. Чи п. Сухенек залишив це свідомо покищо для себе, як це зробив зі справою стріч з полк. Коновальцем?

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Середа, 6. червня (23. травня) 1938.

УНІЯ В РАРАНЧІ.

Переходом православних українців у селі Раранч, на Буковині, затрималися галицькі месивники, які у православній вірі бачили чинний необхідний до «об'єднання» всіх славян. Тому хтось з них у „Даровині“ йде сильна католицька пропаганда під покровом станіславського єпископа Юліана Пелеша. „Діло“ у спеціальній статті доводить, що перехід раранчан на унію — це не вислід якоїсь спеціальної пропаганди, але місцевих обставин:

„Наші читачі пригадують собі докладно, що виступом до переходу на унію раранчанських громадян була нетолеранція румунських шовіністів для русинів. Ясна річ. В міру як наш нарід на Буковині приходив до свідомості своїх національних прав, чут і потребу: усувати все те, що його національному розвитку стоїть на шляху. У цьому випадку раранчани повалили національного противника свого існування одним ударом, прийнявши унію, яка для їх руськості являлася їм більш толерантною та менш небезпечною. Деякі у православній церкві на Буковині жила ще дух пом. митрополита Гамана, дух спорядженості для обох народів, поселених на Буковині, що визнавали православ'я, доти переходили на католицизм являлися тільки спорадично. Румунський шовінізм приніс з собою Раранч і хто знає, чи у Раранчани не вступили б небагом й інші руські села, яким поширювана згорі через православну церкву румунізація видається встановленою на національній святості“.

„ЗАЯВА ДОВІРА“.

Посол Регль, селанин з горішньої Австрії дістат і відчитав у державній раді під час дебати над горішчанським законом такий лист: „Так отже і ти, німецький хлопець з горішньої Австрії, голосував за тим, щоб поляки дістали з горішчаного податку по мільйоні марок 23-ох літ! Це дає 23 мільйони. Як гадаєш ти за це відповісти своєю совістю перед Господом і твоїми виборцями? Чи знаєш ти, що це муштує і платити біди робітникам до мови польської шкоти? Тим чином ставиш ти проти своїх німецьких виборців і цілого німецького народу та добра бум! Якби твої виборці прийняли тебе цілком за того, ти погане заступництво. Краще зробив би ти вернути домі гній накидати, бо твоєї глупоти тільки шкідливо добрий німецький справі“.

ЗИМА У ТРАВНІ.

„З Петербурга повідомляють, що дня 26.11 травня падав там сніг. Бюро Пленіції Англії повідомляє з. Еванторії на Кримі, що між 27-го на 28-го травня було там таке ж, що вода замерзла в осочеві деревах через те дуже потерпіли“.

Після вбивства полковника Євгена Коновальця.

ГОЛЯНДСЬКА ТА БЕЛЬГІЙСЬКА ПРЕСА ПРО ПОДІЮ В РОТТЕРДАМІ.

Брюссель, 3. червня 1938.

Уже другий тиждень голландська та бельгійська преса публікує статті, звідомлення, анімки та замітки на тлі події в Роттердамі. Бельгійська голландська щоденники „De Maesbode“, „Nieuwe Rotterdamse Courant“, „De Tijd“, „De Telegraf“, „De Oekonomische Dageblaad“ та ін. не перестають займатися нею на передових сторінках. Так і видно, що подія в Роттердамі порушила до живого голландську опінію. Під цим оглядом характеристичні сотні листів та інформацій, що їх дістає з різних місцевостей голландська поліція від населення, що вважає своїм обов'язком подати до відома поліції всі свої „наблюдіння“ спостереження, що могли би причинитися до зловлення атентатчика.

Назгад голландська преса висловлює сумніви, чи вбивник є ще в Голландії. Є здогади, що вбивник утік на кораблі „Менжинський“, що причалив до Роттердаму 20-го травня поплудні і відчалив у напрямі на Ленінград 24-го травня, отже на другий день по атентаті, або на другому совіському кораблі „Куйбишев“. Цей другий, правдоподібніший здогад опертий на таких обставинах:

В місцевості Зандам біля Амстердаму тамошні рибалки звернули увагу на чоловіка, що відчаливав на корабельному човні від берега. Бпало їм в очі те, що вигляд його відповідає знісові вбивника і посітх, з яким відчаливав човен. По хвилині надуми рибалки пустилися за човном. Чоловік замітив, що за ним плещуть і моряки, що були на човні, збільшили швидкість. Почалася справжня погоня. Таємничий утікач урятувався перед нею над вантажним кораблі „Куйбишев“, що очікував недалеко і негайно відплив у напрямі моря.

Найновіші голландські часописи принесли листку про поїздку голландських поліційних старшин до Берліна та Праги у зв'язку з подією в Роттердамі.

З не менш сильним відгомном стрінулася роттердамська подія і в бельгійській, фламандській пресі. Такі самі, обширні статті із анімками з місця події та портретом полк.

Е. Коновальця. Бельгійська вальонська (французька) преса спершу писала про подію з резервою та досить скромно, зате в останніх днях багато вальонських часописів помістило великі статті зі знімками.

Додати треба, що весь цей кольосальний матеріал про трагічну смерть полк. Коновальця, який ми могли назвати „невиданою досі українською“ в голландській та бельгійській пресі, не обмежується тільки до реляцій про особу та роллю покійного, опису події та похорону, інтерв'ю з близькими покійному особами, показаними до Роттердаму й дотеперішнього ходу слідства. Цілою низкою статей згадана преса документує своє зацікавлення усіми актуальними сторінками нашої політичної діяльності на всіх українських землях, а серед неї і такі часописи, що дотепер або взагалі не цікавилися українською проблемою, або з різних причин промовчували її.

Інформації, які маємо й частинна лектура французької та англійської преси, дають підставу, щоб віднести і до неї подібне спостереження.

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ.

У зв'язку зі здогадами, що появилися в українській пресі, про особу вбивника полк. Е. Коновальця, невідомого ближче Валуха, д-р Зенон Ніжанковський, адвокат у Дрогобичі, надіслав таке письмо:

До Хв. Редакції „Діла“ у Львові, Ринок ч. 10, П. пов.

В імені моїх клієнтів Вп. П. Инж. Ярослава Валуха, зам. у Стебнику й Анатолія Валуха, зам. у Трускавці, прошу помістити на сторінках Вашого цінного часопису таке висношення:

Тому, що у зв'язку з трагічною смертю б. п. полк. Євгена Коновальця поміщено інформації про особу вбивника Валуха, які не лише з огляду на ідентичність прізвища, але і деякі біографічні дані могли дезорієнтувати публічну опінію — подаю до відома, що:

1) У Дрогобиччині, зокрема у Трускавці від ряду літ виконує обов'язки душпастиря гр. кат. парох і декан Веч. о. Іван Валух, який мав і має лише двох синів: Инж. Ярослава й Анатолія Валухів

2) Инж. Ярослав Валух і Анатолій Валух не є в ніякій зв'язку з трагічною смертю б. п. Е. Коновальця, як теж з особою вбивника, хоча ма не є з ним споріднені, ані його не знають.

Одночасно прошу інші, зокрема закордонні часописи, помістити це висношення фактичної ідентичності прізвищ, яка спричинює значні моральні шкоди відомим на тутешньому терені і в краю особам.

Згори дякую за звичайність і зацікавленість з глибоким поважанням
адв. Д-р Зенон Ніжанковський,
повноващений пп. Инж. Ярослав
й Анатолія Валухів

По широкому світі.

В неділю в год. 15.35 прилетів до Варшави польський летун, майор Маковський, що пролетів Атлантийський Океан.

Віденський психіатр, проф. Фройд приїхав понеділок рано до Парижа і того самого дня ввечером відлітав до Льондону.

Біля місцевості Гале, в Німеччині, вилетів з пасажирський автобус, яким їхало 32 осіб, з них 17 осіб ранених. Близько місцевості Фіссен на прогульковий автобус, яким їхало 10 осіб, наїхав на небезпеченім переїзді між 10 осіб згинуло на місці 8 важко ранених поранених до лікарні.

Італійський міністр летунства, ген. дот. зепте Валле прилетів у неділю до Риму й летунському майдані Банеза привітав його мунський мін. летунства Теодореску

ЗБОМБАРДУВАЛИ ФРАНЦУЗСЬКУ ТЕРИТОРІЮ

Над французькою місцевістю Бон-Зан над еспанським кордоном пролетів вилетом разком 9 літаків, які скинули бомби. Ці літаки державної, приналежності не мали експлуатації, бо літали на висоті 1000 метрів і помішані на сіро, кружляли тривалий час над французькою територією від 1 години і до 8-го рано. Від вибуху бомб. які вони скидали, було людських жертв.

Відкриття I. Української Педагогічної Вистави.

В суботу, 4. червня ц. р., в 16-й (4-й) годині допозудні відкрила Рідна Школа I. Українську Педагогічну Виставу, як органічне продовження й доповнення праць I. Українського Педагогічного Конгресу, що відбувся за її починком та під її проводом 2-го і 3-го листопада 1935 року.

I. Українська Педагогічна Вистава розташована в чотирьох будинках: 1) в головному та 2) в бічному будинку Національного Музею при вул. Мохнацького 42, 3) в хлопчій школі Рідної Школи ім. Т. Шевченка при вул. Супінського 21 а та 4) в дівочих школах Рідної Школи ім. Т. Шевченка при вул. Мохнацького 12.

Відкриття Педагогічної Вистави відбулося в репрезентативній салі головного будинку Національного Музею в партері. Крім членів Головного Комітету та Ділового Комітету I. Української Педагогічної Вистави, зявилося на відкритті багато запрошених гостей, представників наших центральних наукових, культурно-освітніх, економічних і політичних організацій, Української Парламентарної Репрезентації, преси та різних інших код українського зорганізованого громадянства.

Між гостями бачили ми Преосв. Бучка, голову Наукового Товариства ім. Шевченка проф. д-ра І. Раковського, голову „Просвіти“ проф. І. Брика, офіційного представника Головного Виділу „Просвіти“ проф. О. Терлецького, сенатора Ю. Павличковського та багатьох інших вишніх громадян. Загалом на святі відкриття Педагогічної Вистави було понад 200 осіб.

Свято відкрив змістовною промовою голову Рідної Школи проф. І. Галушинський*).

По ній промовляв офіційний представник Головного Виділу „Просвіти“ проф. О. Терлець-

кий. Вітаючи великий культурний почин Рідної Школи, своєї молодшої сестри, промовець висловив глибоку радість, що Рідна Школа стала з Просвітою під одним культурним прапором та перебрала на себе від Просвіти важку ділянку національного виховання й веде її на добро та щастя українського народу. Нинішня Педагогічна Вистава є найкращим реальним засвідченням освітньо-виховних понад 50-літніх змагань та осягів Рідної Школи. Вистава стане основою та заохотою до дальшої виховної праці Рідної Школи. Цілий нарід вірить, що ця праця не перерветься ніколи.

По промовах відіграли учні Малої Духовної Семинарії вертеп Галагана у стилі та редакції кінця XVIII. ст. Ця сценічна картина мала свою глибоку символіку нашої шкільно-виховної традиції. Пригадала вона нинішньому поколінню народу, що сучасна школа в її різноманітних організаційних формах та багатих системах виховання й навчання вироста органічно з наших давніх духовних шкіл та бурсацьких антенатів.

Опісля гості під проводом голови Рідної Школи проф. І. Галушинського та впорядника Педагогічної Вистави д-ра В. Метельського оглядали оригінальні й цінні експонати. Їх сотні і тисячі. На жаль, через брак місця багато цінних експонатів мусіло відпасти.

В головному будинку Національного Музею займає Педагогічна Вистава вестибюль і 9 сал, цілий партер і поверх бічного будинку. В головному будинку розташовані експонати загального характеру, в бічному українські педагогічні й виховні видавництва, в хлопчій школі Рідної Школи при вул. Супінського 21 а (4 салі) тіло-виховні організації української молоді, в дівочих школах Рідної Школи при вул. Мохнацького 12 (1 сала) наукова лабораторія української мови.

* Ця промова відрукуємо окремо. — Редакція.

Життям кермує припадок.

Канні!

Лимузіна, що виблискує сталлю, відсапнула і зупинилася, загамована викриком кондуктора і скупатим чаклу.

Пан Іван глянув: сонічко, білі вілли, зелена море і стрільчаті, немов із побережжя небо-скамі лінії, рій гарних розсміяних жінок... Нехотя поправив краватку, пригладив рукою волосся і гукнув шоферові:

— Відай, „Маркіза“!

Поїхали. Над містом повисло гаряче полудне сонце...

„Бже майже вісім років блукає він між бітками. Тому два роки скінчив свої досліди археологічні, але сплін і меланхолія пхали його до блукання по світі. Крім цього почувався ученим, бо лишив за собою багате минуле і 30 років — найвища пора відпочити і... вже-вже. Та — боявся. Він, людина, що стільки бачила і знала — боявся. А може саме тому, що стільки бачив...“

Егіпет — країна пірамід, стрункі єгиптянки, єгипетський письменник Птагостеп при-звятий виритий на стіні колюми в Даар а-Фарак: „Бережися жінки, бо погане є навіть те кісте, де вона перебуває“. Тут пан Іван усміхнувся і кинув поглядом на барвистий гурт скульптур у золоті сонця молодих „деді“.

Хіба треба такі вітати з Канн — пробур-

з Егіпту виїхав до Арабії... „Мудра жінко як диня“ — говорив до стрункої Кері, але скоро вітків від оксамитних очей і язика, як жало міді, вальскої арабки.

Веслу стрічав у соняшній Італії. Італійські кісти: залізалися в зіркою блакитного неба, ки-ндрасові гаї старалися затримати його якнай-

довше, однаке п. Іванові пригадувалися слова, які хитрі італійці все йому приговорювали: „Жінка має сім душ і ще одну в додатку...“

В Греції оглядав прегарні збірки атенських музеїв і дивлячись на погруддя Сократа „з поганого мордю пса“ здригався на саму думку про Ксантипу, саме яку мав у тмці мудрий старець, коли казав „Жінка — це смерть душі“!

Перший з черги корабель завів його на другу землю півкулю. В Америці ще більше ніж де-інде мучило його тутешнє життя. Крикливі не-они реклами, джез саксофонів і... самопелні „гірльси“. Почав волочитися по передмістях. Звидів Гарлем „місто чорних“ а в „жовтій ділянці“ відвідав свого давнього доставця китайця Лі-Ку.

— Як живе Твоя родина? — спитав Лі-Ку.

— Ласкаво прийми до відома, ваша достой-носте, що ця мізерна, стара дрибна та її плю-гаві нащадки тішаться кіньським здоров'ям — відповів китаець з незвичайною чемністю.

Авто минуло саме ряд віль в городах — „уже близько“, подумав і глянув на годинник.

Вже знову в Європі. Але ні скупі, як з жур-налу витяті французжанки, ні ясноволосі німки-ні чи данки не наїшли признання в очах па-на Івана.

Та життям кермує таки припадок, льос. Пе-реїжджає через Варшаву і там познайомився зі своєю майбутньою жінкою. Гарна і бідна, але захопила його практичним розумом і передбачи-вою обережністю: Зитка була власничкою льо-су Каясової Льотерії, на який напередодні їх-нього шлюбу впала одна з головних вигр-...

Вже здаєлка побачив свою „Маркізу“ і ми-ливу на тлі зелені, ясну суконку Зитки, яка ви-бігла йому назустріч.

— о —

слухали стоячи, розпочалося це свято, що його українські пластуни у Франції святкували вперше. Заспівали „Боже Великий, єдиний“ та „Гей у лузі“, „Чорна рілля ізорана“, „Де Дніпро наш котить хвилі“. Далі йшли руханкові вправи під спів „Гей там на горі Пласт іде“ і „Не миритись“ та національні танці. Також пісні „Присягаю на стяг пластовий“ всі вислухали стоячи, що нею й закінчено це пластове свято. Проїшло воно з великим успіхом і показало, що українське громадянство у Франції цілком розу-міє велике значіння пластового виховання та щиро підтримує українську молодь у її пласто-вій роботі.

Українська пластова молодь на чужині ви-соко тримала в день великого пластового свята свій національний стяг — назустріч усім пла-стунам і пластункам на чужині й на рідній землі! Золотом весняного сонця і блакитю рідного не-ба сляв наш прапор у її бадьорих руках і допо-тів нам: „Ско-о-бі! Чи чуєте?“

ЦІННА ПУБЛІКАЦІЯ

Чим більше, не зважаючи на всі перешкоди, розвивається ідея Пласту на еміграції та на Закарпатті, тим неукіша стає потреба в своїх власних добрих, фахових пластових книжках. Саме тепер вийшла на чужині (видання Товариства „Український Пласт“ у Празі, Чехословаччи-на) цінна пластова книжка згід пера відомого і на Закарпатті і в Галичині автора багатьох ін-ших пластових публікацій, сктм. Леоніда Ба-чинського, а саме підручник про слідження „Сліди“.

Наука слідження дуже цікава і для молоді конче потрібна, що підготував її до життя не тільки в мирному часі, а й у війні. Проте саме ця діяльність була в нас занедбана через брак відпо-відного підручника. Українська молодь і наші педагоги можуть тішитися, що нарешті така книжка вже є. Обговоривши науку слідження взагалі, подає автор багато практичних вправ (головно для слідження у природі), що дуже добре доповнені багатьма ілюстраціями (103 малюнки), головни сліди звірат і птахів. З цьо-го боку книжка зацікавить кожного природо-знавця, мисливця та приятеля природи.

До книжки додано фотографію автора, а і передмові пера проф. Д. Коломийця із Закар-патті довідуємося про автора більше та про його працю з молоддю, що її він почав ще в 1926 році й веде досі. Пластуни на Закарпатті, де жив і працював автор у рр. 1923—1929, із захо-пленням вітають це видання, що його вони че-кали понад 10 років! Товариство „Український Пласт“ подбало про гарне оформлення книжки, що виглядає дуже естетично. Видно на цій ви-данні дбайливу пластову руку. Назву книжки подано в чотирьох чужих мовах, що дасть мож-ливість післати це видання на виміну чужинсь-ким пластовим видавництвам.

Ясінська.

ПІД ПЛАСТОВИМ ПРАПОРОМ.

Пластові свята у Франції.

В день 6. травня на чужій землі — у Фран-ції — відзначив український національний гимн, молодість наш рідний прапор. Це наша молодь на святковій святкувала своє велике свято: свято патрона Пласту Св. Юрія.

Тієї свята відбулися у Парижі та в Оден ле-ві, де недавно заснувала Пластова Референ-ція у Франції пластові відділи.

У Парижі плаштуванням свята зайнялися пластуни з радіо-телеграфічного пластового гуртка та пластуни з гуртка „Україна“. Після цього пластових сходин з пластовими відділами була їх святковий частина з деклама-

ціями (уривок з „Великого льоху“, „Пісня мо-лоді“, „Лист вязня“) й музичною частиною (сольоспів „Сонце заходить“ і „Явір“ та дует „Віє вітер“, а також гра на фортепіані: „Габан-іера“ з „Кармен“ і вальс Шопена). Пластовим гимном „Цвіт України“ це скромне свято за-кінчено.

В Оден ле Тіші відбулося свято Юрія в по-мешканні української школи, що на цей час бу-ло гарно прикрашене цвітами. Свято зібрало багато присутніх, не лише молоді, а й старшого громадянства і сала була переповнена шість. Національним і пластовим гимном, що їх всі ви-

Неписьменність — велике нещастя одини-ці й народу. Вона зупиняє людину й нарід у розвитку до вищих шабів культурного, госпо-дарського й політичного життя. Поведім скрізь завзяту боротьбу з неписьменністю українців! Боротьбу цю найкраще вести за допомогою букваря з читанкою „ДО СОНЦЯ“, що коштує всього 50 сотників.

Сторінка без політики.

Тайна ясноволосої швайцарки.

Завжди відома тайна, що в московських процесах підсудні признаються до чого хочуть, а дотиком червоної палички і що розко тієї "палочки" грає життя еліксир п. м. скополіміну, який перед слідством впорскують в'язням. Під впливом того дивного ліку в'язень тріпотить зовсім волю й говорить усе те, що йому піддасться.

ГПУ вживає еліксир правдивості.

Невже справді існують засоби, чи ліки, які мають такий неможовний вплив на людину, що приневолюють її говорити правду? Це питання гурбує в одинаковій мірі правників і лікарів. Правники перечать це питання, лікарі-психіатри заперечують його. Медицина знає такі хімічні субстанції, які впливають на нерви і спиноюють волю. У Московщині, чи пак у цілому СССР вживають до цього "скополіміну". Подібний вплив можна теж викликати, застосуванням іншої іншої препарату т. зв. "москаліну". Одна одніска інсукція вистачає, щоб зорієм зломити волю людини. Дві або три інсукції виворочують у людини такий стан, що вона затрамує навіть найменший слід власної волі і заометившись говорить про сорини, чи злочини, яких ніколи не було та яких така людина ніколи не виконувала.

Чужинка під замітом шпигунства.

Слідчі органи ГПУ не дозволяються зничайним ходом слідства і стосуванням ріжних, лиш ім відомим методів. Тому вони домагаються від лікарів, щоб вони впорскували в'язням і коротких відступках часу дві або три пайки скополіміну. В'язні починають справді говорити, але яку вартість мають такі їх зізнання та признання вини, або просто самообвинувачування, найкраще свідчить подія яка цього року трапилася в Москві.

Молода гарна й приваблива білявка-чужинка станула під замітом шпигунської діяльності. Як її паспорт подавав, вона мала 26 літ, називалася Марта Лянг і походила зі Швайцарії. Ні на один запит, який більшовицький комісар їй поставив, не дала молода чужинка відповіді. А що комісар не міг гарний швайцарці дорікнути, рішив він допомогти собі методом "скополіміну". Він задоволив до в'язничного лікаря й доручив йому дати підозрілій чужинці відповідну пайку інсукції.

Коли й лікар ГПУ має серце.

В'язничний лікар, молодий трицятилітній чоловік залюбився в гарній чужинці від першого погляду. Він негайно відповів, що про

інсукцію нема навіть мови, тому, що чужинка кола і що її недуга може легко під впливом отрути перемінитися в смерть. Тоді слідчий велів застосувати "довготривалу" методу. Марта Лянг помандрувала до в'язничної лічниці, в якій молодий лікар сам особисто її цілий місяць доглядав. Кожного дня діставала вона дві інсукції, як було приписано. Коли лікування було закінчене, "небезпечно шпигунку" знову повели перед слідчого комісара. Та між першим допитом і теперішнім не було великої різниці. На превелике огірчення комісара Марта Лянг знову не промовила ні словечка про військо, зброю, політику, лиш із плачем оповідала, що вона заміжнн за сімдесятилітнім американцем, що вона перший раз залюбилася, коли мала шіснаць літ і що тепер розвелася.

При недугах серця і пасокових судин, аюрема у старших людей, якіть виступає артеріосклероз, гіршої води Францішка Йосифа приносить просто знамениті послуги. Спитайте Вашого лікаря.

І друге лікування не дало висліду.

Тому, що до зладження акту обвинувачення конче треба було яких-таким зізнань, слідчий комісар відіслав Марту знову до лічниці на нове "лікування". Після другого лікування вона станула знову перед комісаром ГПУ і — мовчала. По довгих приговорюваннях почала вона знову оповідати давню історію, що вона справді тринадцять літ була закохана в багатому американцеві. І більше ні словечка. Тоді чекістові не стало вже терпцю. Він написав приказ виселення і молоду швайцарку відставило чотирьох чекістів до кордону.

Лист зрадив тайну.

Одного дня знайшов в'язничний сторож у в'язниці помятий лист, заадресований до молодого лікаря. У тому листі авторка висловлювала гарячими словами свою туго, дякувала йому за лікування, яке вона почала в лічниці і на підставі його рецепти далі те лікування у Швайцарії продовжує. Негайно повели в цій справі слідство і виявилось, що молодий лікар замість впорскувати шпигунці скополіміну на обезсилення нервів, впорскував їй лік на скріплення нервів.

Мабуть Марта Лянг не дістала відповіді на свій лист, бо лікар спробував на собі спершу вплив скополіміну і відтак дістав зайву пайку одова на вічне успокоєння...

Чи можна собаку образити?

Коли жінка жінці (ноді можна те застосувати й до чоловіка) скаже: "Ти стара собака, чи ти така сука" — заправила фінал такої суперечки відбувається в суді. Суд мусить рішити чи слово "собака" є образою, чи ні. Саніж собаки не мають змоги заперечувати проти цього, щоб люди ними лаялися. Всеж таки справа зневаженої собаки опинилася перед кількома днями в паризькому суді. Одночасно заада тут справа є своєрідним правничим куріозом, з яким європейські суди не мали ще змоги зустрітись.

На виставі собак можна було оглядати між іншими собаками теж расового пса, якого назвали "Бо Брокер оф Куртвуд". Відомо, що песика краса умовна, що одному подобається, іншому ні. Та власниця тієї собаки вірила в красу свого любимця й дошкулюю відчувала слова

одного члена журі, який назвав собаку гидкою потворою.

Сам "Бо Брокер оф Куртвуд" прийняв цю алегату зовсім спокійно і навіть зі справжньою собакою байдужістю. Та його власниця Люїза Франкар не могла стримати свого негодування і подала члена журі до суду, домагаючися 30.000 франків відшкодування за неславу.

Суд станув перед незвичайно важким завданням: Чи можна пса, який може почитанитися "добрим і шляхотним" родоюдом, зневажити? Якщо так, то чи не треба було би створити спеціальні суди для собак із ветеринарними, як предсідниками.

Щоб розв'язати це справді важке і складне питання, суд відложив процес на цілий місяць.

Стен Льюрель розвівся і знов мусить платити аліменти.

Славний комічний фільмовий актор Стен Льюрель, партнер товстого Олівера Гарді, знову став героєм скандальної хроніки американських часописів.

У січні ц. р. оженився він утретє. Цим разом його жінкою стала російська танцюристка, яка виступала під псевдонімом Іліїни. Її справжнє ім'я було Вера Шукалова. Третнього дня після шлюбу жінка покинула Льюреля й вийшла до славної розважальної місцевості Рено, домагатися розводу. Вона заявила репортерам, що з Льюрелем неможливо спільне життя.

Пощлюбну (третю в черги) подорож почав більмовий комік з Юми у стейті Арізона. Там

новожениці стрінули другу жінку актора В'єрджінію Рут Роджерс, яка зайняла в гостинниці сусідню кімнату.

Через стіну крикнула В'єрджінія Рут своєму 6. чолові, що вона не годиться на умовини, устійнені з ним підчас розводу і буде переслідувати його в судах усіх 48 американських стейтів. Це навело Льюреля на думку заключити своє подружжя теж у всіх стейтах.

Новоженці вийшли до другого стейту, зареєстрували там своє подружжя удруге і по кількох годинах виїхали із тієї самої причини до третього стейту. За кілька днів виїхали і до четвертого... Та третя жінка не ви

держала цього темпа масових шлюбів і покинула мужа.

Перший жінці платив Стен Льюрель як аліменти п'ять відсотків зі своїх зарплат. Він заробляє 180.000 доларів річно. Друга жінка жінка дістає 1355 доларів місячно, одначе обі жінки заперечують, що аліменти замалі.

Тепер місє Льюрель ч. 3. домагається менше, як 3.000 доларів місячно. Якщо Стен Льюрель оженився ще й четвертий раз (а мав би п'ятий), то його заробітків не стане навіть на заплату аліментів своїм колишнім жінкам.

ЗБОЖЕВОЛІЛА У ПРОСЕКТОРІ.

Перед кількома днями в просекторії однієї з польських університетських міст трапилася жахлива подія. А саме одна студентка медичної відбувала в малій салі просекційній вранці. Біля тієї кімнати містилася галя, в якій лежало під ту пору 60 трупів.

На підставі прийнятих і всім студентам в-домих приписів в год. 6. вечором дають сепаратизм, що працює у просекторії закінченні і що студенти мусять покинути просекторію, яку чверть години пізніше замикають. До цього припису заадаана студентка не застосувала. Вона хотіла конче покінчити просекторію вправи, щоб дістати від професора посвідку закінченої праці. Зааборбована працею, вона не заперітила, що всі її товариші покинули просекторію. По кількох хвилинах світло загасло і студентка залишилася сама одніска у просекторії. Вона хотіла вийти і йдучи поперек ну дійшла до дверей, які вели до галя з трупам. Не орієнтуючися де вона, шукала за в-дом і при тім доторкалася раз-у-раз трупів Перелякана, почала несамовито кричати, чи нече ніхто її крику не почув.

Коли по двох годинах перевели, звіді і правильником, контролю, студентку застав під стіною із скорченими руками. Вона залася божевільним сміхом. І справді вона ствердили в нещасній дівчинки божевілля.

ПОЗАЧЕРВОНІ ПРОМЕНІ.

Як відомо, людське око бачить тільки одну частину променів, що в дугозв'язі між поміж фіолетними й червоними. Фіолетні й енергійні промені легко сфотографувати і ними тягнеться довгий ряд дуже мішних променів, що проходять не тільки через людське тіло, кости але й метали. Чим коротші фіолетні променів, тим вони більше проникають. Найкоротші з них промені Рентгена, але найбільш важі звертають на себе під сучасну пору і космічні (світлові) промені, що проникають воду на сто метрів глибоко, пронизують гірські скелі на кілька метрів глибоко.

По другий бік дугозв'язі лежить безліч променів, яких хвиля росте чим раз більше. Ці великі хвилі знаходять приклад у радіоапаратах. Дуже цікаві теплові хвилі, безпосередньо червоні. Вони легко проходять через тіло. Недавно винайдено фотографічні пластини, які ті теплові промені можна добре світляти. При допоміж можна відсвітлювати кровеносні судини живого організму. А саме частини червоних променів пронизує шкіру та виступають кров'ю і на анимці анстнують кровеносні судини у виді темних ліній на світлі тлі. Завдяки цим променям можна зробити при світлі просвітлювання залізка (гладуна). Плитки сілді беруть тепло і треба їх переохолодити в холодних мірках найкраще на сухих леді!

Непромакальні плаші
Красві і зааграничні від 12:90 за
поручає ШАПІРА вул. Личаківська 4

СВІТЛИВСТВО У ПРИРОДНИХ БАРАХ.

Давня мрія світлянів зникати в природних барах здійснилася давно. Висвітлювальність плиток для барів була дуже цікавою порівняннн зі звичайними. Можна було навіть перепоручити природу. Недавно поаказали шені плитки для таких знімок з світло-кольор-ультрафіолетним, що дозволяють навіть мигунцеві знімки у природних барах. При них навіть фільтри зайлі!

ВТІК ПЕРЕД БЛИЗНЯТАМИ.

Недавно трапилася в одній американській точці комічна подія, а саме 38-літній чоловік перестрашився так того, що його жінка вела близнята, що втік з хати у сніг і в страх перед близнятами повідомив поліцію, яка почала шукати за оаказом качем.

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ

Найсильніший живець гірких вод.

Дешевий сезон: травень — червень.

Інформації: Упедва живця і всі станиці „Орбісу“.

Молодь хоче сонця й повітря.

Рідношкільне свято у Львові. — 15.000 публіки й поверх 2.000 дітей на майдані Сокола-Батька. — Князь Церкви в Українським Городі.

Сірий і зранку навіть мрячний день не во-
ражив відповідної погоди на пообідню пору.
Та сонце виявилось ласкаве для нашої молоді
і пополуноді настала прегарна, справді весняна
погода. Вулиці Кадецька, Стрийська, т. зв. Ву-
лицьке Корзо зашестрились вже добру годину
перед назначеним початком довгими шнурка-
ми глядачів, які йшли до Українського Горо-
ду оглянути справність і тугість своєї молоді.
Важко було доступити до воріт майдану.
Та важко не лиш тому, що всі каси обсажені
публікою і перед входом постійно мурашли-
ли, але й тому, що саме від площі Сокола-
Батька почали ще на весну перебудовувати ау-
лицю і чомусь важко цю перебудову скінчити.
Хтось із глядачів, що спотикнувся на вуличній
крузі, не без злоби здогадався, що тепер, після
відбутого Свята Молоді, вулицю швидше на-
справлять.

ДЕФІЛЯДА

Точно в год. 4. зазвув сигнал сурми. І під
муз маршів, що їх відіграла дута оркестра
під проводом дир. Манька, на площу входять
двічі ряди молоді. На самому початку йдуть на-
ші найменші, ті зі захоронок. Одягнені в націо-
нальні строї йдуть усміхнені, притупуючи но-
жками під такт музики. Найстарше з учас-
ників цього „малого походу“ не мало більше,
к 6 літ, наймолодше ледви 3 роки. А за ними
шли молоді: народні школи, середні жіно-
чі й на кімні мужеські відділи. У дефіляді взя-
ли участь 2.320 осіб, з того 540 зі середніх
шкіл, 1340 з народніх, 200 дітей із захоронок
і 60 учениць фахової школи „Труд“. Із Сам-
бора, Стрия, Рогатина й Тернополя приїхали
групацькі молоді, які разом дали 180 осіб. Де-
філада тривала повних двадцять хвилин.

НАСТРОЄВА ХВИЛИНА.

Після дефіляди уставилася молоді (у чи-
ти 1500, без захоронок та учнів І. і ІІ класів
незакінчених шкіл) до ритмічної виправно-молитви.
Оркестра грає маєстатичний гимн-молитву
„Боже Великий, Єдиний“ укладу п. О. Сухо-
вської. Всі стають і над майданом царює
тихо мовчанка. А на зеленій мураві у бла-
тених, плинних рухах шле різноколірова ма-
са дітвори молитву до небес...

„Дай Йому волю,
Дай Йому долю...“

НАДПРОГРАМОВА ДЕФІЛЯДА-МАНІФЕ- СТАЦІЯ.

Починається друга точка. В одному менті
мільйонна маса несподівано заворуши-
лась, маче за дотиком електричного струму.
Близько до десятих рядів гомонять оплес-
ки в однієї „Слава“. Поволі ці оклики пере-
ходять цілий майдан і довгий час не вгаває
у своїх захопленні.

На закруті біжні з'являється чорне лиску-
не авто, а в ньому постать сивоголового велит-
на, що ледви замітним порухом немичної руки
випереджає масу. Це приїхав найдо-
годованіший гість української молоді та її справж-
ний селік, Митрополит Андрей.

Обіймаючи цілий майдан, авто зупиняється
на певній місці. До гостя підходить голова
Р. Ш. проф. І. Галушинський та сеніор укра-
їнської політики і діячів д-р Кость Левицький
і приїжді. Докінчивши третю з черги точку:
вперед Доргогим Гостем. Ідучи попри авто
Митрополита, здоровить його окликами „Сла-
ва“, відносячи високо руки з колірними
хустками. Був це справді зворушливий та од-
ночасно багаторий мент, коли молоді і всі кіль-
кох тисяч маса виявила таке ентузі-
азне привітання й вірність своєму Князеві
Церкви. Це була спонтанічна маніфестація, що
нашала довго в глибини серця.

ДАЛЬШІ ТОЧКИ ПРОГРАМИ.

Відтак йшли по черзі, одна за одною, даль-
ші точки програми. Всі виконані вірне та з
якнайбільшою добайливістю. Видно, що і ви-
хвники і молоді вложили чимало зусиль.
Видно, що одні не жалують своїх сил і трудів,
другі-ж уміють ці труднощі оцінити й використати.
Отже учні купецької гімназії Р. Ш. викона-
ли під пров. проф. Т. Білостоцького вірне
кілька картин — пейзаж. Відтак молоді усіх
львівських шкіл Р. Ш. відспівали дві пісні в су-
проводі оркестри під проводом проф. Грин-
евського. Виконання пісень було бездоганне й
виявило, яке багатство співочого матеріалу
скривається серед нашої молоді.

ОРИГІНАЛЬНА ТОЧКА.

Без сумніву найефективнішою точкою про-
грами і при тім наскрізь оригіальною були
„Живі шахи“. Ініціативу та план цієї точки
піддав інсп. Будз, укладом і виведенням зайня-
лася учителька п-ї Бігун. Прегарні, сперті на
музальних зразках історичні одяги гетьман-
ської доби проектувала п-ї І Гургула. Одяги
були у двох барвах: жовтій та блакитній. Ко-
жна фігура живих шахів мала відповідний одяг:
хлопчики — козаки, бігуни — козацькі сотни-
ки і т. д. Шахи виконали еволюцій-танки (укла-
ду п-ї Бігун), відповідні до ролі фігур.

Ця точка викликала справжнє захоплення
серед публіки, наступ аматорів-світлиців на
групу „живих шахів“ нагадував справді якусь
американську фільму.

ЗАКІНЧЕННЯ СВЯТА

Офіційна частина Свята закінчилася на
цій точці. На бічних грищах відбувалися зма-
гання поодиноких шкіл у спортивних грах, од-
наче для більшості публіки були вони недо-
ступні.

Митрополит Шептицький був на площі до
останньої точки програми, висловлюючи слова
признання для виконавців та організаторів.
На прощання знову лунали за ним ентузіастич-
ні оклики „Слава“.

Хоч Свято Молоді закінчилося ще далеко
перед заходом сонця, то майдан довго роївся
ще від нестримних дитячих одягів і творив до піз-
ного вечора справжнє людське муралище. Рідно-
шкільне свято на майдані Сокола-Батька дока-
зало не лиш зайвий раз справність і правиль-
ність праці цієї нашої виховної установи, дока-
зало не лиш те, що наша молоді виховується
на тугих і повновартісних на душі й тілі грома-
дян української нації, але доказало й те, що
Український Город — це щорічне місце великої
стрічі шкільної молоді цілого краю. Як риба без
води, так українська молоді не може обійтись
без сонця й повітря. А це вона може знайти тіль-
ки на своїм ріднім майдані.

Ті 15.000 людей, що вчора прийшли огляда-
ти справність і вислід праці своїх дітей, доро-
жать долею тієї дітвори і тому бачили ми в ба-
гатьох батьків сльози на очах... Молоді, як
завжди, бадьора, не хотіла погодитися з дум-
кою, що вона могла б не стрінутися вже більше
на цім майдані. Навіваю, коли молоді Львова
і краю прощались зі собою, то бадьорі і з вірою
у гилу своїх снів какала:

ДО ПОБАЧЕННЯ НАРІК НА МАЙДАНІ „СОКОЛА-БАТЬКА“.

І справді само життя доводить, чим є Укра-
їнський Город для української нації та яку має
вартість для її молоді. А тієї вартості не мож-
на змірити грішми, як не можна змірити гріш-
ми користями ні душі, ні серця.

Роман Сливка.

При зміні адреси просимо
подавати й стару адресу.
Адміністрація

НОВИНКИ.

— Магазин постелі Р. Джалі — Львів Хору-
щини 5, поручає ковдри, матраци — перероб-
лює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Прий-
має пір'я до прання. Тел. 294-81, 1186 1—106

— Лиси, пелеринки, краватки з футер вико-
нує і поручає Юліян Гаушевський, Львів, па-
ліатувальна 3, І. телефон 254-46. Приймаю фут-
ра до перехову літом. 3229

— Батьки дітям! Найкраща та найдешевша
нагорода за поступи в науці це фотографічний
апарат за 12 зол. 50 сот., з одинокі української
фото-кранини Екомп, Львів, вул. Сикстуська
29, тел. 203-30. 1639

— Д-р Т. Е. Бурачинський, вул. Сапінги ч. 43,
виїхав на 3-тижневу відпочинкову відпустку.

— „Найновіші розкопки з галицько-волинської
княжої доби“. Виклад на цю тему виголосить в
рядах викладів Українського Наукового Інсти-
туту в Берліні д-р Ярослав Пастернак, директор
Музею НТШ у Львові. Виклад відбудеться 10-го
червня ц. р. в салі берлінського університету.

— Дев'ятьсот п'ятдесят літ християнства на У-
країні — виклад проф. д-ра М. Чубатого, що
відбудеться в четвер, 9. ц. м. в Т-ві ім. П. Моги-
ли. Салі Української Бесіди, початок 18. год.

— Дайте змогу нашим дітям відпочити та під-
кріпити сили. Управа Батьківського Комітету
школи ім. Лесі Українки у Варшаві щороку ви-
силає майже усіх учнів школи на Волинь на літ-
ний відпочинок. Це вимагає коштів, які частин-
но покривають батьки, а решту покриває Упра-
ва Батьківського Комітету з добровільних жертв
на цю ціль. Як в минулому, так і цьому році У-
права Батьківського Комітету просить ВШ. Чи-
тачів надіслати ласкаво добровільні жертви на
згадану ціль, чим дадуть змогу усім учням виї-
хати на 6-тижневий відпочинок далеко від душ-
ної Варшави, серед широких піль Волині. Лас-
каві жертви проситься надіслати до дня 30-го
червня на адресу: Батьківський Комітет школи
ім. Л. Українки у Варшаві, на руки скарбника:
І. Савва, Варшава, Бартіцька 11, пом. 2.

— Смерть нашого співака на чужині. У Бо-
хум (Вестфалія) в Німеччині 28-го лютого ц. р.
помер на запалення легенів колишній співак ка-
пелі Дм. Котка, соліст-бас і диригент Михайло
Горюх. Покійний осиротів вдову-дружину (у-
країнку родом із Галичини) й донечку. Сам По-
кійний походив з В. України, брав близьку у-
часть у визвольних змаганнях, а на еміграції
відавав цілком вокальний музич., до якої мав
замилування з природи. Свого часу, за молодих
літ, Покійний співав як соліст у відомому сло-
вянському хорі М. Садовського, а потім у хо-
рі його доньки Агреневської-Садовської. Покій-
ний помер у віці коло 55 років.

— Іспит зрілості в жіночій гімназії Україн-
ського Інституту для дівчат у Перемишлі від-
бувся під проводом директора заведення п. Сте-
пана Бобелика в дніх від 28. травня до 1. червня
ц. р. Іспит здали: Безсонія Віра, Венгрінович
Ірина, Гробельська Марія, Гура Олександра, Гар-
децька Ірина, Гутлевич Любомира, Данилець О-
лександра, Дмитраш Ірина, Дучинська Марія, За-
вороток Іванна, Заяць Іванна, Івантишин Мир-
слава, Карпач Степанія, Колісник Дарія,
Кругів Ярослава, Ксьонжко Марія, Кульчицька
Дарія, Куціль Олена, Ломашко Дарія, Мариню-
вич Євгенія, Микитка Марія, Мошківська Дарія,
Орельська Марія, Павовська Марія, Радченко
Євгенія, Ривак Анна, Середоха Теодора, Скаб
Ярослава, Чушак Олександра, Шпетман Неонія,
Яворська Ірина, Яремко Іванна. На основі пись-
менного іспиту репробовано 2 абітурієнтки, і
абітурієнтка відступила від іспиту.

— Далі виселяють із прикордонної смуги.
Пишуть нам з Рівного: Дня 24. V. дістала п. Олі-
Цихоцька (котра недавно скінчила курс інструк-
торок у Львові при „С. У.“) наказ до 14 днів по-
кинути прикордонну смугу без подання причин.
Заборонили їй перебувати у воєністах: волин-
ським, тернопільським, львівським і станіслав-
ським.

— Вічно експериментують. З новим шкільним
роком мають створити у Вильні перший поль-
ський експериментальний ліцей під назвою:
Державний ліцей ім. Івана й Анатрія Снядецьких.
Возгалі польська шкільна влада весь час експе-
риментує тепер у школах, проти чого підноситься
дуже поважний голос критики.

— Газові маски в кінах. У Чехословаччині по-
явився розпорядок, що за місяць усі кіна і льо-
калі для розваг в цілій державі мають засоби-
тися в газові маски не тільки для персоналу, але
й для публіки. Поліційна влада дістала дору-
чення перевірити докладно, яка кількість масок
є вже в руках мешканців.

— Тримісячній військовій службі в Чехослова-
ччині. Політичний комітет при міністерстві ЧСР

[illegible]

ВИПРАВИ: рукописні, комп'ютерні, амальгама, 63 вод., алюміній 99 вод., з міддю, залізом, порцеляна, ГЕРМАНІЯ, Лейпциг 1. 37. 1243 1-3

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДВОКАТСЬКИЙ АПЛІКАНТ з 3-ї під-
приємної практики шукає юридичну. Зго-
товлений під „Характер“. 1245 1-2

ТОРГОВЕЛЬНОГО РЕФЕРЕНТА у від-
ділі поставок шукать Окружний Союз
Українських Кооперативів у Одесі. Потребуємо досвідченого, знайомого з ру-
тинною справою з практикою в окремому
оборуду. Зголошувати про це доку-
ментами, референціями і умовами над-
слати до 30. червня 1938 р. на адресу
Союзу при вул. Бетерія 7. 1236 1-1

РІЗНІ

ФРАНЦИШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. тех-
десктоп терер Львів. Пасаж Галемана 7.
875 38-3

ДАХІВНА „ТАРНОВЛЯНА“, цемент, ва-
пно, гіпс, папа, дріт, цвяхи, та інші
будівельні матеріали найдешевше у
фірми „БЕТОН“ — АНГАН, Городецька
102 (Богданівка 4 а), телефон 112-02.
1206 2-2

МАШИНИ до писання: Мерседес, Іде-
аль, українсько-польські, дешево продає
Іванович, Львів, Городецька 23.
1212 2-2

„Manufactura“ Львів, Капітульна Площа 3.

Поручає: модніші шовки на сукні, вовна на діти костюми, комодети та су-
ковані. — Кам'яни на мужські діти одяги, матеріали на загортки, попел-
ни та оxfordи на спортивні сорочки та інше.

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фа-
динського Львів. Варшавська 25 (дв.
„Зорі“) виконує всі церковні предмети
зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші.
873 5-9

НАШІ СОРОЧКИ мужські відрізня-
ються фактурним кроєм, повною мірою
зменшеним виключенням. Ділянки і ок-
фордів наймодніші 4.90—5.90. „АСТРА“,
фабрика білла, Львів, Сикстуська 2.
1078 2-2

КЛІНІКА годинників ГУТЕРМАН при
Сикстуській чотирнадцять опраді ви-
дає тільки 1-річну гарантію, але вони
ходять роками. 1106 3-2

ДЛЯ ПАНЬ! 400 залишених наймодні-
ших плащів і костюмів весняних, прода-
ємо терер по опівцінці цінах. Maison Re-
lament. Львів, Академічна 2. 1231 1-3

ПОЗІР, НОВИНА! Уже появилася дуже
гарні копії листівки артиста мазпра
А. Климка, а саме: Біл під Крутами, Біл
на Макіївці, Сагайдачний проміть турків
та інші, можна дістати гуртом і деталі
у видавця: І. Стадник, Львів, Городець-
ка 2-6. Для кращого і відшлідувати ра-
боті. 1208 3-15

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужську — міня-
ємо на наймодніші бальські матеріали.
Телефон 210-25. 1226 2-2

ПОРОХІВНИКИ дитячі, до 15 літ від 10
золотих, а теж все для дітей „СВЯТ
ДЗВІКА“, Сикстуська 2, Львів. 1191 1-3

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Др. Рибачевський Олександр
лікар — ординув
в Моршині
1241 вілла „Стефанія“. 1-2

ОГОЛОШЕННЯ.

А. МАРЯШ
Львів
Городецька 41
Телефон 245-82.

Виробляє: міхи шпичкові, циліндрові,
подинкові і подвійні, технічні для ден-
тистів, золотарів, цукорників і т. п.

КІР

Львів, Усейного 5
Тел. 280-88
Станіславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

За 10 сотників ляду — 3 дні хвилю
дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ
ЛЕДІВНІ САКА
найдешевше купите просто в фабриці
Львів, Сикстуська 18 (біл Костини)
тел. 118-85. 1119 1-20

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИ
і т. п. зникне при використанні спеціаль-
ного пенного і нешкідливого пасти

пауду „CSAVE“ 50 сот.
Пробний пакет. Перфумерія
С. ФЕДЕРА

Львів, вул. Сикстуська 7.
Філія КОПЕРНИКА 13 а.
ФІЛІЯ: вул. ГАЛИЦЬКА 4. 12

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“ у Львові.

чинний стан.

Біланс на день 31. грудня 1937 року.

ДОВЖИНИ СТАН.

		Обезпечення						Обезпечення			
		від огню		від крадіжки з вломом				від огню		від крадіжки з вломом	
		зол.	с.	зол.	с.			зол.	с.	зол.	с.
I.	Каса	9.570	73	967	81	I.	Власні фонди Товариства	717.679	67	49.986	80
II.	Кредитні інститути	34.839	60	52.766	83	II.	Капітал основний	—	—	30.100	—
III.	Вартісні папери з біжучими купонами	64.755	27	36.118	38	III.	Фонд забезпечення	75.676	67	13.754	78
IV.	Недвижимості	356.456	80	—	—	IV.	Технічні резерви	20.315	68	4.950	—
V.	Резерви на зал. склади, задержані через ток. обов'яз.	—	—	—	—	V.	Фонд на амортизацію вартості недов.	36.739	—	—	—
VI.	Агенти	557.474	29	—	—	VI.	Агенти	18.018	68	7.769	87
VII.	Товариства забезпечення	81.360	11	19.761	64	VII.	Товариства забезпечення	91	97	1.306	14
VIII.	Інші довжини	103.580	64	—	—	VIII.	Інші агенти	158.158	62	—	—
IX.	Інші активи	76.437	—	—	—	IX.	Невплачені податки й оплати	1.236	27	479	47
X.	Надвласні податки	30.000	—	—	—	X.	Інші пасива (різні фонди)	141.658	32	—	—
XI.	Кавційні з'явки	164	26	—	—	XI.	Капіти	432.795	66	—	—
XII.	Бюроvní довжини	432.793	06	—	—	XII.	Емеритальні зобов'язання	93.000	—	—	—
		1	—	—	—	XIII.	Фонд пенсійний	12.639	13	—	—
		1,767.325	76	109.631	76	XIV.	Біжисова надвласна	1.316	71	1.987	08
								1,707.325	76	109.631	76

Зиск.

Рахунок зисків і страт за 1937. рік.

Страт.

		Обезпечення						Обезпечення			
		від огню		від крадіжки з вломом				від огню		від крадіжки з вломом	
		зол.	с.	зол.	с.			зол.	с.	зол.	с.
I.	Зиск у звітовому році нарахункові обезпечень	127.142	26			I.	Недобір у звітовому році на рахункові обезпечень			2.969	57
II.	Чистий дохід з майна Товариства	9.437	58	3.645	83	II.	Інші відписи й страти, неоплатні подорож- ними рахунками:	2.985	—		
III.	Зиск на курсі чужих валют	398	67			1)	відписано з вартості недовикон.	10.408	05	4.401	90
IV.	Інші заски, неоплатні подорожними рах.					2)	різниця курсу на варт. запасів	4.411	50		
	1) різниця курсу на варт. запасів з фонду на різницю курсу	20.408	05	4.451	90	3)	відписано нестаттєвнї претензїї	35.965	20		
	2) відписанї претензїї з давнїше відписаних			610	80	4)	на емеритальнї зобов'язання	93.000	—		
		157.386	46	8.748	20	5)	на емеритальнї зобов'язання	1.316	71	1.987	08
						III.	Відписана надвизка	157.186	46	8.748	20

ДИРЕКЦІЯ:

Володимир Децикевич, Інж. Юліан Мудрак,
Ярослав Колтунюк.

Львів, дня 30, травня 1938 р.

КОНТРОЛЬНИЙ ВИДІЛ:

Інж. Павло Дурбак, Михайло Стефанюк,
Др. Кость Левицький,
Бухгалтер: І. Мороз.

Розділ білансової надвласки відділу забезп. від огню по думці §. 55 т. А. статута:
До запасного капіталу (§ 8 статута) Зл. 651.
„ пенсійного фонду 8% (§ 55 т. 2 статута) 105.
„ фонду на авороти (§ 55 т. 3 статута) 448.
На гуманітарні і загально пожиточні цілі (32 т. 9 статута) 112.
Розділ білансової надвласки відділу забезп. від крадіжки з вломом Зл. 1,316.71
До капіталу запасного відділу забезп. від крадіжки з вломом ціла надвласки з по думці §. 55 т. Б. статута. Зл. 1,987.08

ЦІННИК ОГЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в руб.

1 мм. одношпальтовий в товсті і повнішій зол. 0.35

1 мм. одношпальтовий на першій сторінці зол. 0.60

1 мм. одношпальтовий на першій сторінці зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніальні і приват. кореспонденції по зол. 0.15

купно, продаж, викуп і т. п. зол. 0.10

шукачі праці зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 зол. 40-

Остання сторінка 1/2 зол. 30-

Остання сторінка 1/4 зол. 20-

Остання сторінка 1/8 зол. 10-

За редакцію відповідає Олександр Костин

Видав. Видавничий Сілка „Діло“.

З друкарні Вид. Сілки „Діло“, Львів, Ринка 11